

I PREMIOS DE INNOVACIÓN EN SAÚDE DO SISTEMA PÚBLICO DE SAÚDE DE GALICIA

ENTREVISTA PREMIADAS MODALIDADE DE PROFESIONAIS

<< O DISPOSITIVO SUPÓN UN AVANCE PARA PROFESIONÁIS, DOENTES E TELEMEDICINA >>

T rala entrega dos **I PREMIOS DE INNOVACIÓN EN SAÚDE**, conversamos cos gañadores da edición.

No caso da modalidade de profesionais, a idea gañadora foi, **DESENVOLMENTO DO USO DE SMARTPHONE PARA RETINOGRAFÍAS NA ÁREA SANITARIA DE FERROL**, presentada polo equipo RETINOGRAFÍA SMARTPHONE FERROL, composto por Nuria Olivier Pascual, María Dolores Álvarez Díaz e Rosa Arroyo Castillo, hoxe contamos coas palabras de Nuria Olivier Pascual en representación do equipo.

A idea proposta promove o desenvolvemento dun instrumento que permita explorar e obter a fotografía do fondo do ollo do paciente sen necesidade de empregar un retinógrafo, empregando unha lente de condensación de 20/28 dioptrías e un teléfono móbil con cámara de vídeo.

Como xurde a idea?

Observamos que existían situacións nas que se precisaba unha exploración do fondo de ollo e nas que podería ser útil documentar e incluír esta retinografía (fotografía do fondo de ollo) na historia clínica do paciente. Temos unha rede de retinógrafos nos centros de atención primaria da Área, pero nos pacientes ingresados, nas urxencias, na atención domiciliaria, etc, non podíamos empregalos, polo que buscábamos expandir o alcance das retinografías cara estes ámbitos.

Por outra banda, as miñas compañeiras Rosa Arroyo e Mª Dolores Álvarez, participan en campañas de cooperación en países en vías de desenvolvemento e esta posibilidade de explorar e documentar o fondo do ollo resultaba especialmente útil.

Actualmente, dispoñedes dun prototipo desenvolto, canto tempo levades traballando nesta proposta?

Sabemos que se poden facer as retinografías coa axuda dun smartphone e unha lente de condensación de 20/28 dioptrías, pero isto precisa de alinear o ollo do paciente, a lente e o móbil. Co dispositivo que se creou, buscábamos facilitar a tarefa de xeito que o móbil e a lente xa estean alineados e solo se precise aproximalo ao ollo. Coa axuda dun estudante de enxeñeira industrial Mario Musicò Cortés e a súa impresora 3D desenvolvemos o dispositivo tentando que fose económico, sinxelo e robusto. No ano 2018 o Colexio de Médicos da Coruña premiou a iniciativa e o seu apoio económico facilitou mellorar os prototipos de dispositivos para que fose útil para case calquera modelo de móbil. Levamos, polo tanto, traballando na iniciativa dende o ano 2018.

Que supuxo para vos o desenvolvemento da idea?

I PREMIOS DE INNOVACIÓN EN SAÚDE DO SISTEMA PÚBLICO DE SAÚDE DE GALICIA

Dunha banda moito traballo, pero pola outra, foi moi interesante comprobar a forma de traballar dos enxeñeiros, como buscan solucións para os problemas que patexabamos, e ver que podíamos empregar o dispositivo cada vez en máis ámbitos. Tivemos sempre o apoio e o empuxe da SOGATEM (Sociedade Galega de Telemedicina) da que as tres somos membros. E tanto esta (SOGATEM) como o Colexio de Médicos da Coruña foron recoñecidas polo apoio que nos prestaron no certame das mellores ideas do ano 2019 Diario Médico. Nos traballamos nunha Area Sanitaria mediana, sen os medios e recursos que teñen os grandes centros, pero tivemos a oportunidade de desenvolver este proxecto con moita ilusión e moita axuda do propio servizo de oftalmoloxía, moi especialmente dos nosos residentes, de SOGATEM e o Colexio de médicos e sen dúbida tamén do Nodo de Innovación de Ferrol, que tenta de promover o maior número de iniciativas dende a nosa área.

Que impacto terá nos pacientes, profesionais e ao sistema galego de saúde o desenvolvemento da proposta?

Para nos, esta é a parte máis complexa... temos feito no noso hospital talleres e cursos coa axuda dos residentes que sempre estiveron implicados no proxecto, con unha moi boa resposta, mostraron interese e puideron practicar a facer as retinografías co seu teléfono móbil. Queda traballo por facer: dar solución ao manexo das imaxes do doente no entorno Servizo Galego de Saúde, e da historia clínica electrónica, empregar medios seguros de transmisión das imaxes para a telemedicina, buscar a forma de incorporalas a historia clínica do doente. Para esta parte resulta imprescindible o apoio do Servizo Galego de Saúde se queremos que verdadeiramente poida facerse efectiva a súa implantación, mais alá da nosa experiencia.

Cal é o aspecto que considerades máis innovador da proposta?

Na nosa opinión a clave está en acercar a atención ao doente, fora dos lugares habituais de prestación da telemedicina por retinografías dun xeito sinxelo. Nesta pandemia que sufrimos, cambiouse o xeito de facer as cousas... e a nosa iniciativa permitiría valorar o fondo de ollo de forma remota con axuda da telemedicina, un doente que pode estar na súa casa ou nun centro sociosanitario que é visitado pola unidade de hospitalización a domicilio, nunha planta de hospitalización ou nas urxencias, nun PAC afastado e evitar desprazamentos innecesarios pero garantido que é explorado e diagnosticado.

Como xurde a presentación desta idea aos I Premios de Innovación en Saúde?

A idea de presentarse xurde da necesidade de facer fronte á parte institucional para poder incorporar as retinografías garantindo a seguridade e confidencialidade dos datos e pensamos que esta podería ser unha boa forma de acadalo.

Que supuxo para vos a participación na convocatoria? Que repercusión esperades que teña o ser nomeados como gañadores da modalidade de profesionais?

Esperamos que sirva para darlle visibilidade ao proxecto e, que si o Servizo Galego de Saúde o atopa interesante, este poida ser incorporado como unha ferramenta máis nese "maletín dixital" que vai a ir desenvolvéndose para levar a asistencia o máis preto posible do doente.

Baixo a vosa experiencia, recomendaríades a participación dos profesionais neste tipo de iniciativas?

Sen dúbida pensamos que é unha moi boa oportunidade.

Vos como axentes activos de innovación dentro do Sistema Público de Saúde de

I PREMIOS DE INNOVACIÓN EN SAÚDE DO SISTEMA PÚBLICO DE SAÚDE DE GALICIA

Galicia, cales son as claves que considerades fundamentais para incentivar a outros profesionais a aportar as súas ideas innovadoras?

Dende a nosa experiencia, entendemos que os premios, máis alá do recoñecemento, deben acompañarse do empuxe das institucións para o desenvolvemento das ideas. Consideramos isto fundamental e a mellor das maneiras de premiar aos profesionais e doentes que están a desenvolverlas. Doutra banda, potenciar os procesos innovadores porque aínda temos moitas barreiras que dificultan o cambio das estruturas existentes e apoiar e dotar adecuadamente os nodos de innovación das áreas sanitarias.